

**Громадська організація
«Київський економічний науковий центр»**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ
В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ»**

29-30 травня 2015 року

ЧАСТИНА II

Київ
2015

УДК 330.34(063)
ББК 65.011я43
Т 32

Тенденції економічного розвитку України в умовах нестабільності:
збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ,
29-30 травня 2015 р.). У 2-х частинах. – К.: ГО «Київський економічний
науковий центр», 2015. – Ч. 2. – 128 с.

УДК 330.34(063)
ББК 65.011я43
Т 32

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

5. What is the difference between monetary policy and fiscal policy, and how are they related?//Board of Governors of the Federal Reserve System. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.federalreserve.gov/faqs/money_12855.htm

Мельничук Н. Ю.
кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів
Національна академія статистики, обліку та аудиту
м. Київ, Україна

КОНТРОЛЬ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ

Контроль – найважливіша складова будь-якої системи управління, що гарантує та забезпечує якісне та ефективне здійснення управлінської діяльності. Походить від французького слова «contrôle» – подвійний список. Єдиного визначення сутності «контролю» нема. Розглянуті трактування відображають різні бачення кожне з яких є індивідуальним. Проте в цілому їх можна поділити на: трактування мікро-, макро- рівнів та загальні.

Залежно від мікрорівня можна виокремити такі визначення:

- перевірка, облік, спостереження за чим-небудь; установи, особи, що перевіряють діяльність будь-якої іншої організації або відповідальної особи, звітність тощо [6];

- діяльність спрямована на встановлення помилок і обмеження нагромадження їх у діяльності менеджера організацій;

- регулювання організаційної діяльності, коли деякі заплановані елементи виконання ставлять у визначені межі;

- Мартиненко М. вважає, що це процес людської діяльності, спрямований на встановлення корисності факту, що здійснився, його направленості на досягнення мети або визначення ступеня відхилення від плану досягнення мети, допущеного окремою особою, групою осіб або організацією в цілому [3, с. 248].

Залежно від макрорівня варто виокремити такі трактування:

- Гриценко О.І. наголошує на тому, що контроль варто розглядати в трьох аспектах [1, с. 3]:

- як систематична і конструктивна діяльність органів управління;

- підсумкова стадія процесу управління;

- невід’ємна складова процесу прийняття і реалізації управлінських рішень в державі;

- Погосян М. визначає дану категорію як сукупність регулярних і безперервних процесів, за допомогою яких їхні учасники в легітимній формі забезпечують ефективне функціонування державного сектора, а також діяльність інших суб’єктів, що здійснюють господарську діяльність, незалежно від форм власності [4, с. 103];

- діяльність, яка передбачає існування взаємозв’язків, які проявляються в активному впливові контролю на більш ефективне використання фінансових ресурсів, у ліквідації перешкод оптимального функціонування всіх ланок фінансової системи;

- функція системи управління суспільними процесами. Це стосується переважно соціального управління, політичного керівництва держави. Крім того, контроль дисциплінує працівників апарату управління, дає можливість об’єктивно

оцінювати рівень їхньої компетентності і відповідальності, сприяє поширенню позитивної практики роботи [2, с. 5].

До загальних трактувань суті дефініції «контроль» нами було віднесено такі:

- активне втручання суб'єкта управління в діяльність підконтрольного об'єкта. У цілому сутність контролю як соціального явища полягає в перевірці відповідності діяльності учасників суспільних відносин встановленим у суспільстві приписам, у межах яких вони мають діяти [5];

- підсумкова стадія процесу управління, серцевиною якої є механізм зворотного зв'язку [7];

- сукупність політичних, економічних та ідеологічних процесів і методів, що забезпечують стабільність суспільства та державного ладу, дотримання соціального порядку;

- своєчасний облік відхилень від загально визнаних норм дії, коригування процесу виконання накреслених програм, виконання рекомендацій з ліквідації виявлених у роботі недоліків, виправлення помилок;

- складова процесу розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень, яка безперервно бере участь у цьому процесі від його початку до завершення [7];

- Шевчук В.О. зазначає, що це «величина, яка визначає цільові орієнтири та обмежуючі параметри діяльності, дотримання яких забезпечує досягнення поставлених цілей [8, с. 33];

- систематична та конструктивна діяльність керівників та органів управління, одну з управлінських функцій, тобто контроль як діяльність;

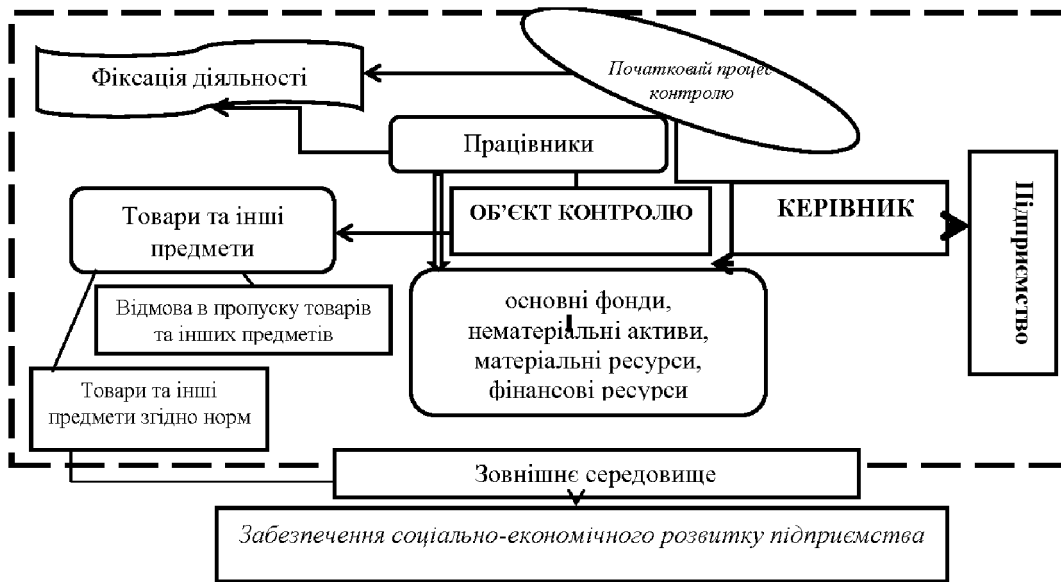
- невід'ємний елемент системи регулювання, метою якого є ліквідація відхилень від прийнятих стандартів, і порушень принципів законності, ефективності і економії витрат матеріальних ресурсів на максимально ранній стадії з метою прийняття коригувальних заходів, залучення винних до відповідальності, отримання компенсації за заподіяні збитки чи здійснити заходи на упередження або скорочення таких порушень в майбутньому.

На нашу думку, контроль – це функція держави та інших інституційних одиниць, що полягає в застосуванні різноманітних механізмів за діяльністю підконтрольних об'єктів з метою: отримання об'єктивної та достовірної інформації; застосування заходів щодо попередження правопорушень; надання допомоги підконтрольній структурі у поновленні законності і дисципліни; прийняття заходів щодо притягнення до правової відповідальності винних осіб.

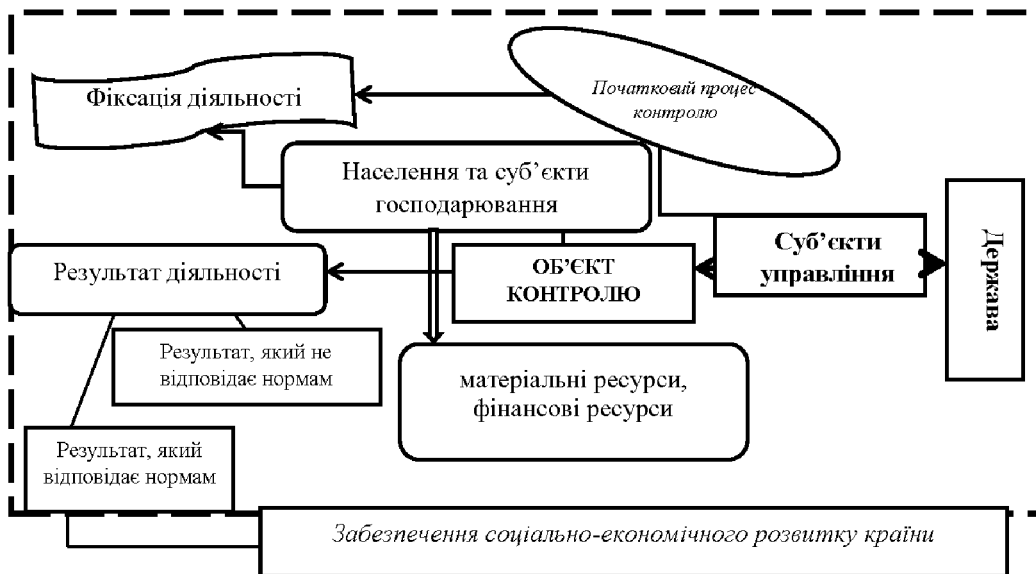
Такий підхід дозволяє дослідити контроль в усіх його проявах.

Головними складовими контролю є суб'єкт контролю (хто контролює); об'єкт контролю (кого контролюють); предмет контролю (що контролюють); принципи контролю; метод (методики) контролю (за допомогою чого контролюють); техніка і технологія контролю.

Об'єкти та суб'єкти контролю взаємодіють між собою створюючи при цьому систему взаємозв'язків, яка дає можливість визначити найбільш оптимальний результат для досягнення поставлених цілей (рис. 1. та 2).

Рис. 1. Роль контролю в діяльності суб'єктів господарювання мікрорівня *
* складено автором

Рис. 2. Роль контролю в діяльності суб'єктів господарювання макrorівня *
* складено автором

Як бачимо з рис. 1. та рис. 2 контроль є важливим елементом в системі управління, дієвим засобом виявлення внутрішньогосподарських резервів, основою розробки науково обґрунтованих управлінських рішень, інструментом досягнення поставленої мети.

Таким чином, контроль на мікро- та макро- рівнях має як спільні так і відмінні риси, які мають бути обов'язково враховані під час здійснення процесу контролю. Контроль завершує управлінський цикл, і на цьому етапі неможливо внести до нього якісь корективи, можемо лише констатувати, аналізувати і робити висновки, які можуть стати в нагоді надалі.

Література:

1. Гриценко О.І. Контроль та оцінювання управлінської діяльності: опор. Конспект лекцій / О.І. Гриценко. – К.: НАДУ, 2009. – 108 с.
2. Гуцаленко Л.В. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л.В. Гуцаленко, В.А. Дерій, М.М. Коцупатрий – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 424 с. – ISBN 978-966-364-877-4
3. Мартиненко М.М. Основи менеджменту: підруч. / М.М. Мартиненко. – К.: Каравела, 2005. – С. 247-248.
4. Погосян Н. Д. Правовой статус высших органов финансового контроля Великобритании, Франции, Германии и Польши / Н. Погосян // Государство и право. – М. – 1998. – № 2. – С. 103-111.
5. Поняття контроль та його види : [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/igroupteamsite/administrativne-pravo-ukraieni/ponatta-kontroly-ta-jogo-vidi>
6. Словопедія: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://slovopectia.org.ua/36/53402/242145.html>
7. Сутність, види та основні завдання контролю : [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bookss.in.ua/book_sutnist-znachennya-ta-osoblivosti-rozvitku-menedzhmentu_810/8_7.1.-sutnist-vidi-ta-osnovni-zavdannya-kontrolyu
8. Шевчук В. О. Контроль господарських систем в суспільстві з перехідною економікою. Проблеми теорії, організації, методології [Текст] : монографія / В. О. Шевчук. – К. : Київ. держ. торг.-екон.ун-т, 1999. – 370 с.

Павлюк А. В.

студент

Пристапа Л. А.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри фінансів та банківської справи

Хмельницький національний університет

м. Хмельницький, Україна

МОРСЬКЕ СТРАХУВАННЯ – ОДИН ІЗ НАЙДАВНІШИХ ВИДІВ СТРАХУВАННЯ

Перший зі збережених донині страхових полісів було виписано в середньовічній Італії в 1347 і пов'язані вони були саме з морським перевезенням.

Сучасне страхування асоціюється з Лондонським Ллойдом, який розпочав свою діяльність 1688 року також із морського страхування, яке за тих часів робило вже не перші кроки.

Більш ніж за три сторіччя розвитку морського страхування було відпрацьовано головні принципи, поняття й механізми, які застосовуються і донині, іноді лише з невеликими змінами.

Незважаючи на деякий занепад вітчизняної морської індустрії в середині 90-х років, останнім часом в Україні намітилися тенденції до оздоровлення галузі. Поступово зростає попит на послуги національних страховиків з боку власників річкових і морських суден, фрахтувальників, операторських компаній, морських посередників, таких як суднові агенти й брокери [5].

Можна виокремити два основні джерела морського страхового права: у міжнародному масштабі – англійський Закон про морське страхування (Marine